ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 23 ዓመት ቑ.13 መቐለ
282/2008 ዓ.ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

23ኛ ዓመት ቁ.13 መቐለ
282/2008 ዓ/ም

ቑፅሪ ኣዋጅ 282/2008 ዓ.ም

ኣዋጅ ምምሕዳር ታክስ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ምሕደራ ግብርን ታክስን ዝበለፀ ስሉጥ፣ ውፅኢታውን ተገማትን ንክኸውን ኩሎም ዓይነታት ታክስ ዝምርሑሉ ዓርሱ ዝኸኣለ ኣዋጅ ምምሕዳር ታክስ ምውፃእ ኣድላይ ብምኳኑ፣

ኣብ ምምሕዳር ታክስ ብዝፍጠር አፈላላይ ትርጉም ሕግታት ታክስ ምኽንያት ከፋሊ ግብሪ ከጋጥሞ ዝፀንሐ ፀገም ኣወሃህባ ግልጋሎት ንምፍታሕ ዘኽእል ሓደ ዓይነት ስርዓት ትርጉም ክህሉ ምግባር ኣድላይ ብምኳኑ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ እዚ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

አዋጅ ቁጥር282/2008 አ.ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የታክስ አስተዳደር አዋጅ

የታክስ አስተዳደሩ የበለጠ ቀልጣፋ፣ ውጤታማና ተገማችነት ያለው እንዲሆን ለማድረግ ሁሉንም የታክስ አይነቶች የሚመሩበት ራሱ የቻለ የታክስ አስተዳደር አዋጅ ማውጣት አስፈላጊ በመሆኑ፣

በታክስ ህጎች አተረጓጎም ረገድ በታክስ አስተዳደር ውስጥ በሚፈጠረው ልዩነት ምክንያት ታክስ ከፋዩ ሲያገጥመው የነበረውን የአገልግሎት አሰጣጥ ችግር ለማስቀረት የሚያስችል ወጥነት ያለው የአተረጓጎም ስርአት እንዲኖር ማድረግ የሚያስፈልግ በመሆኑ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህገ መንግስት አንቀጽ 49/3/ሀ/ መሰረት ይህን አዋጅ አውጥቷል።

ዓንቀፅ 1.ሓጺር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ኣዋጅ ምምሕዳር ታክስ ቑፅሪ ኣዋጅ 282/2008 ዓ.ም "ተባሂሉ ክፅዋዕ ይኽእል።

ዓንቀፅ 2.ትርጉም

1 "**ቤት ምኽሪ**" ማለት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።

2."**ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ** " ማለት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግሰቲ ትግራይ እዩ።

3."**ኣዋጅ**" ማለት ኣዋጅ ምምሕዳር ታክስ ፌዴራል ቑፅሪ 983/2008 ዓ.ም እዩ።

4. " **በዓል መዚ** " ማለት በዓል መዚ ልምዓት እቶት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።

ዓንቀፅ 3. ተፈፃምነት ኣዋጅ ምምሕዳር ታክስ ፌዴራል

1.ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 4 ካብ ዝተመልከተ ወፃኢ ኣዋጅ ምምሕዳር ታክስ ፌዴራል ቑፅሪ 983/2008 ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተፈፃምነት ይህልዎ።

2.ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ተግባራዊ ክኸውን ዝኽእል ብመሰረት ሕገ መንግስቲ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ኢትዮጵያ ንክልላት ኣብ

አንቀጽ 1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ " የታክስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 282/2008 ዓ/ም "ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

አንቀጽ 2. ትርጉም

1 "**ምክር ቤት**" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ምክር ቤት እዩ።

2."**የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት** " ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግሰት የስራ ኣስፈፃሚ ነው።

3."**አዋጅ**" ማለት የፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 983/2008 ዓ/ም ነው።

4. "**ባለ ስልጣን**" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገቢዎች ልማት ባለስልጣን ነው።

አንቀጽ 3. የፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ ተፈፃሚነት

1.በዚህ አዋጅ አንቀጽ 4 ከተመለከተው ውጪ የፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 983/2008 በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ተፈፃሚነት ይኖረዋል።

2.በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ተግባራዊ ሊሆን የሚችለው በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ህገ መንግስት ለክልሎች በተሰጠ የገቢ ምንጭ

ዝተውሃበ ስልጣን ፍልፍል እቶት ጥራሕ እዩ።

ዓንቀፅ4.ኣብ ኣዋጅ ምምሕዳር ታክስ ፌዴራል ዝተገበረ ለውጢ

1.ኣብ ኣዋጅ ምምሕዳር ታክስ ፌዴራል ቑፅሪ 983/2008 ካብ ዝተደንገገ፣

ሀ.ዓንቀፅ 2 ንኡስ ዓንቀፅ 4 እቲ ኣዋጅ ብዝስዕብ ተተኪኡ ኣሎ።

2(4)" **በዓል መዚ** " ማለት በዓል መዚ ልምዓት እቶት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።

ለ.ዓንቀፅ 2 ንኡስ ዓንቀፅ 6 እቲ ኣዋጅ "ኮሚሽን" ዝብል ቃል ብዝስዕብ ተተኪኡ ኣሎ።

2(6)"**ጉባኤ**" ማለት ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 86 ዝተጣየሸ ታክስ ይግበኣኒ ሰማዒ ጉባኤ እዩ። ብመሰረት እዚ ኣብቲ ኣዋጅ "ኮሚሽን" ዝብል ቃል "ጉባኤ" ብዝብል ተተኪኡ ኣሎ።

ሐ.ዓንቀፅ 2 ንኡስ ዓንቀፅ 37 እቲ ኣዋጅ ብዝስዕብ ተተኪኡ ኣሎ።

2(37)"**ሰራሕተኛ ታክስ**" ማለት ሰራሕተኛ በዓል መዚ ኮይኑ ዋና ዳይሬክተርን ምክትል ዋና ዳይሬክተርን ይሓውስ።

መ. ኣብቲ ኣዋጅ ንሚኒስቴር ወይ ሚኒስትር ዝተውሃበ ስልጣንን ተግባርን

ብቻ ነው።

አንቀጽ4. በፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ የተደረገ ለውጥ

1.በፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 983/2008 ከተደነገገው፣

ሀ.የአዋጁ አንቀጽ 2 ንኡስ አንቀጽ 4 በሚከተለው ተተክቷል።

2(4.)"**ባለ ስልጣን**" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገቢዎች ልማት ባለስልጣን ነው።

ለ.የአዋጁ አንቀጽ 2 ንኡስ አንቀጽ 6 "ኮሚሽን" የሚል ቃል በሚከተለው ተተክቷል።

2(6)"**ጉባኤ**" ማለት በአዋጁ አንቀጽ 86 መሰረት የተቋቋመ የታክስ ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ ነው። በዚህ መሰረት በአዋጁ "ኮሚሽን" የሚለው ቃል "ጉባኤ" በሚል ተተክቷል።

ሐ.የአዋጁ አንቀጽ 2 ንኡስ አንቀጽ 37 በሚከተለው ተተክቷል።

2(37)"**የታክስ ሰራተኛ** " ማለት የባለስልጣኑ ሰራተኛ ሆኖ ዋና ዳይሬክተርና ምክትል ዋና ዳይሬክተርን ይጨምራል።

መ.በአዋጁ ለሚኒስቴር ወይ ለሚኒስትር የተሰጠው ስልጣንና ተግባር ለባለስልጣኑ

ንበዓል መዚ ተዋሂቡ ኣሎ።

ረ.ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1(ሀ) ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን ስልጣን ምውፃእ መምርሒ ምልዓል ምምሕዳረዊ መቕፃዕቲ ታክስ ንቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ተዋሂቡ ኣሎ።

ሰ.ኣብቲ ኣዋጅ ንቤት ምኽሪ ሚኒስተራት ዝተውሃበ ስልጣን ንቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ተዋሂቡ ኣሎ።

ሸ.ኣብቲ ኣዋጅ ንፌዴራል ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ዝተውሃበ ስልጣን ዳይነት ንማእኸላይ ቤት ፍርዲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግሰቲ ትግራይ ተዋሂቡ ኣሎ።

ቀ.ኣብቲ ኣዋጅ ንላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ፌዴራል ዝተውሃበ ስልጣን ዳይነት ንላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተዋሂቡኣሎ።

በ.በዓል መዚ በቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 115 ንኡስ ዓንቀፅ 5 ዘቕርቦ ፀብፃብ ውሳነ ምልዓል ምምሕዳራዊ መቕፃዕቲ ንቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ይኸውን።

ተ.ኣብቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 55 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ብዝስዕብ ተተኪኡ ኣሎ።

55(1) ኣብ ውሳነ ታክስ ዝቐርብ ቅርታ መርሚሩ ውሳነ ሓሳብ ዘቕርብ ቅርታ ሰማዒ ኮሚቴ ብበዓል መዚ

ተሰጥቷል።

ረ.በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1(ሀ) የተደነገገው ቢኖርም የታክስ አስተዳደራዊ ቅጣት የማንሳት መመርያ የማውጣት ስልጣን ለስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ተሰጥቷል።

ሰ.በአዋጁ ለሚኒስትሮች ምክር ቤት የተሰጠው ስልጣን ለስራ አስፈፃሚው ምክር ቤት ተሰጥቷል።

ሸ.በአዋጁ ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት የተሰጠው የዳኝነት ስልጣን ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ከፍተኛ ፍርድ ቤት ተሰጥቷል።

ቀ.በአዋጁ ለፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የተሰጠው የዳኝነት ስልጣን ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ከፍተኛ ፍርድ ቤት ተሰጥቷል።

በ.ባለስልጣኑ በአዋጁ አንቀጽ 115 ንኡስ አንቀጽ 5 መሰረት አስተዳደራዊ መቀጮ የማንሳት ውሳኔ ሪፖርት የሚያቀርበው ለስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ነው።

ተ.በአዋጁ አንቀጽ 55 ንኡስ አንቀጽ 1 በታክስ ውሳኔ ላይ የሚቀርብ የቅሬታ ማስታወቅያ በመመርመር የውሳኔ ሃሳብ የሚያቀርብ ቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ ባለስልጣን ያቋቁማል። በዚህ መሰረት

ይጣየሽ።ብመሰረት እዚ ኣብቲ ኣዋጅ ክፍሊ ስራሕ ምስማዕ ቅርታ ዝብል ኣገላልፃ "ቅርታ ሰማዒ ኮሚቴ" ብዝብል ተተኪኡ ኣሎ።

2.ኣብቲ ኣዋጅ ኣብ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ 2/በ/ ቀፂሉ ፊደል "ተ" ተወሲኹ ኣሎ።

ተ.ግልፅነትን ፍትሓውነትን ውሳነ ታክስ ንምዕሳል፣ ሕብረተሰብ ንምስታፍ ዝግለፅ ግምት መዓልታዊ ኣታዊ መፅናዕትን ብዓይነት ሜላ ኦዲት ዝተመደበ ውፅኢትን።

3.ዓንቀፅ 86 እቲ ኣዋጅ ብዝስዕብ ዓንቀፅ ተተኪኡ ኣሎ።

86.ምጥያሽ ጉባኤ

1.ይግበኣኒ ኣብ ዝበሃለሎም ታክስ ውሳነ ይግባኣኒ ዝሰምዕ "ታክስ ይግበኣኒ ሰማዒ ጉባኤ" ኣብ ወረዳ፣ ከተማን ክፍለ ከተማን ይጣየሽ።

2.ተፀዋዕነት ጉባኤ ኣብ ከተማ ንከንቲባ ከተማ ፣ ኣብ ወረዳ ንዋና ኣመሓዳሪ ወረዳ ይኸውን።

4. ኣብቲ ኣዋጅዓንቀፅ 87 ብዝስዕብ ዓንቀፅ ተተኪኡ ኣሎ።

87.ሽመት ኣባላት ጉበኤ

1.ኣባላት ጉባኤ ኣብ ህዝቢ ብዝህልዎም ተቐባልነት፣፣ ተኣማንነት፣ ብዘለዎም ሓፈሻውን ፍሉይን ፍልጠት ከምኡ'ውን

በአዋጁ የቅሬታ ሰሚ የስራ ክፍል የሚለው አገላለጽ "የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ" በሚል ተተክቷል።

2.በአዋጁ አንቀጽ 8 ንኡስ አንቀጽ 2/በ/ቀጥሎ ፊደል "ተ" ተጨምሯል።

ተ.የግብር ውሳኔ ፍትሃዊነት እና ግልጽነት ለማስፈን፣ ህብረተሰብ ለማሳተፍ የሚገለጽ የቀን ገቢ ግምት እና የሚመደብበት የኦዲት ዘዴ ውጤት።

3.የአዋጁ አንቀጽ 86 በሚከተለው ተተክቷል።

86.የጉባኤ መቋቋም

1.ይግባኝ በሚባልባቸው የታክስ ውሳኔዎች ላይ ይግባኝ የሚሰማ "የታክስ ይግባኝ ሰሚ ጉባኤ" በከተማ፣ወረዳና ክፍለ ከተማ ይቋቋማል።

2.የጉባኤው ተጠሪነት በከተማ ለከተማው ከንቲባ፣ በወረዳ ለወረዳው ዋና አስተዳዳሪ ይሆናል።

4.የአዋጁ አንቀጽ 87 በሚከተለው አንቀጽ ተተክቷል።

87.የጉባኤ አባላት አሿሿም

1.የጉባኤው አባላት በህዝብ ዘንድ ባላቸው ተቀባይነት፣ ታማኝነት፣ ባላቸው ጠቅላላ እና ልዩ እውቀት እንዲሁም ከግብር ጋር

ምስ ግብሪ ዝተተሓሓዘ ጥፍኣት ዘይፈፀሙ ሰባት ተመሪፆም ብከንቲባ ወይ ብዋና ኣማሓዳሪ ዝሽየሙ ይኾኑ።

2.መመዘኒ ረቛሕን ተዋፅኦን ኣባላት ጉባኤ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን።

5.ኣብቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 90 ንኡስ ዓንቀፅ 2 ብዝስዕብ ተተኪኡ ኣሎ።

90(2)ኣሰራርሓ ጉባኤ ዝምልከት መምርሒ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ይውፅእ።

6.ዓንቀፅ 90 ንኡስ ዓንቀፅ 4 እቲ ኣዋጅ ኣብ ኣብ ክልልና ተፈፃምነት የብሉን።

7.ዓንቀፅ 94 እቲ ኣዋጅ ብዝስዕብ ተተኪኡ ኣሎ።

94. ፀብፃብ ኣፈፃፅማ ስራሕ ጉባኤ

ኣካቢ እቲ ጉባኤ ኣፈፃፅማ ስራሕ ጉባኤ ዝምልከት እዋናዊ ፀብፃብ ኣብ ከተማ ንከንቲባ ኣብ ወረዳ ንዋና ኣማሓዳሪ የቕርብ።

የተገናኘ ጥፋት ያልፈፀሙ ሰዎች ተመርጠው በከንቲባ ወይም ዋና አስተዳዳሪ የሚሾሙ ይሆናል።

2. የጉባኤው አባላት መመዘኛና ስብጥር ስራ አስፈፃሚው ምክር ቤት በሚያወጣው መመርያ ይወሰናል።

5.የአዋጁ አንቀጽ 90 ንኡስ አንቀጽ 2 በሚከተለው ተተክቷል ።

90(2)የጉባኤው አሰራር በተመለከተ ስራ አስፈፃሚ ምክርቤት መመርያ ያወጣል።

6.የአዋጁ አንቀጽ 90 ንኡስ አንቀጽ 4 በክልሉ ተፈፃሚነት ኣይኖረውም።

7.የአዋጁ አንቀጽ 94 በሚከተለው ተተክቷል።

94.የጉባኤው የስራ አፈፃፀም ሪፖርት

የጉባኤው ሰብሳቢ የስራ አፈፃፀም ሪፖርት በከተማ ለከንቲባ በወረዳ ለዋና አስተዳዳሪ ያቀርባል።

ዓንቀፅ6.ተፈፃምነት እዚ ኣዋጅ

እዚ ኣዋጅ ብቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ካብ ዝፀደቐሉ ሓምለ 30/2008 ዓ/ም ጀሚሩ ተፈፃምነት ኣለዎ።

ኣባይ ወልዱ

ፕሬዚዳንት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ
ትግራይ
መቐለ

አንቀጽ6. የአዋጁ ተፈፃሚነት

ይህ አዋጅ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ ምንግስት ምኽር ቤት ከፀደቀበት ሐምሌ 30/2008 ዓ/ም ጀምሮ ተፈፃሚነት ይኖረዋል

ኣባይ ወልዱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት
ፕሬዚዳንት
መቐለ